

BAOBAB – Udruga za istraživanje i popularizaciju znanosti

Trg kralja Krešimira 10

48000 Koprivnica

098 835-648, udrugabaobab@gmail.com

OIB: 21910326298

Nobilis
zaštitarsko-ekološka organizacija

SVIM MEDIJIMA

Manipulacije i dezinformacije u vezi zahtjeva za izmjenu Zakona o vodama radi legaliziranja iskapanja šljunka iz korita rijeka.

U posljednje vrijeme svjedoci smo velikog pritiska pojedinih privatnih kompanija (npr. Dravski put d.o.o.), ali i političkih stranaka (HSP) da sa promijeni Zakon o vodama u dijelu koji zabranjuje komercijalno iskapanje šljunka iz korita rijeka.

To se potkrepljuje tvrdnjama kako je Hrvatska ovisna o uvozu šljunka, da su takve tvrtke upućene na otvaranje poslova u susjednim državama iako žele raditi u Hrvatskoj, kako propadaju njihove kompanije i gube se radna mjesta, kako iskapanje šljunka nema nikakav utjecaj na okoliš („*jer je razina vode pala samo nekoliko milimetara*“), te kako zbog očuvanja prirode trpi cjelokupno gospodarstvo.

U stvarnosti je slika potpuno drukčija. U Podravini postoji veliki broj **legalnih šljunčara smještenih van korita rijeke koje sasvim normalno funkcioniraju i opskrbljuju tržište šljunkom**. Sve su one na legalan način dobile koncesiju i nesmetano i po zakonu iskorištavaju šljunak, te doprinose ukupnom razvoju regionalnog gospodarstva. **Štete koje pak nastaju iskapanjem šljunka iz korita rijeke (u koritu rijeke) su ogromne**: dolazi do značajnog ukapanja korita rijeke, u pitanju su metri, a ne milimetri. Npr. Drava kod Terezinog polja se u posljednjih dvadesetak godina ukopala dva metara, a u zadnjih 100 godina čak četiri metra uslijed kopanja šljunka i regulacija! Ukopavanjem rijeke u vlastito korito dolazi do opadanja razine podzemnih voda s velikim negativnim utjecajem na poljoprivredu i šumarstvo. U selima duž rijeke Drave presušuju bunari, te je ugrožena opskrba lokalnog stanovništva pitkom vodom. Također, isušuju se mrtvice koje su prirodna mrjestilišta riba, ali i turistički resurs poput Križnice. Križnica zbog ukopavanja Drave propada, a sanacija bi koštala preko 50 milijuna kuna! Vađenjem šljunka i pijeska iz vodotoka devastira se rijeka i okoliš oko nje koji u prirodnom stanju pruža prirodnu obranu od poplava, samopročišćavanje voda. Drava je i nevjerojatna prirodna baština, u sklopu nedavno proglašenog Regionalnog parka te ubrzo i rezervata biosfere. Potencijal za turizam na očuvanoj rijeci je izuzetno velik, što dokazuje upravo Križnica.

Već smo naglasili da se nitko se ne protivi iskapanju šljunka izvan korita rijeka i vodotoka! Štoviše, nakon iskapanja dozvoljenih količina u šljunčarama na tim područjima nastaju kupališta za ljude, ali i močvarna područja za ptice i ostala živa bića. Zašto se onda toliko inzistira na iskapanju šljunka i pijeska iz korita? **Iskapanje iz korita pod nadležnošću je vodopravnih inspektora Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva, a ne rudarske inspekcije. Sve indicije**

pokazuju da je iskapanje šljunka iz korita potpuno nekontrolirano te da se izvade mnogo veće količine nego što je to službeno odobreno.

Kad se te pojedine privatne kompanije za iskapanjem šljunka pobune da su „žrtve“ te da se promijeni Zakon o vodama, ne spominju da su neke od tih „žrtvi“ **godinama prijavljivane inspektorima Ministarstva kulture i Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva za ilegalno kopanje šljunka, bez odgovarajućih koncesija, kontrole i uplata odgovarajućih koncesijskih naknada u državni proračun.** Time upravo takve „žrtve sustava“ predstavljaju nelojalnu konkurenciju legalnim šljunčarima. Stoga pozivamo institucije pravne države da nastave već započeti posao na raskrinkavanju i kažnjavanju nelegalnih aktivnosti.

Goran Šfarek, dipl.ing. , Udruga Baobab

Dr.sc. Olga Jovanović, Udruga Baobab

Helena Heđimović, Ekološko društvo Koprivnica

Goran Čižmešija, ZEUS